

Rehabilitacijske mogućnosti nakon sub(totalne) glosektomije

Ivana Šimić^{1,3}, Ozren Vugrinec¹, Igor Blivajs¹, Krešimir Gršić^{1,2}

¹KBC Zagreb, Zagreb, Hrvatska, ²Sveučilište u Zagrebu Medicinski fakultet, Zagreb, Hrvatska,

³Sveučilište u Zagrebu Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb, Hrvatska

simic.ivana24@gmail.com

Karcinom usne šupljine uz, i danas prisutnu, visoku smrtnost, izaziva značajne funkcionalne poremećaje gutanja, govora i glasa, kako pri njegovom razvoju, tako i za vrijeme, ali i nakon liječenja. Opsežnost tumora, lokalizacija na jeziku, zahvaćenost mišićne muskulature i ograničena pokretljivost s tijekom razvoja tumora, uzroci su ovih poremećaja. S druge pak strane, liječenje, bilo ono radioterapijom, koje je u pravilu vrlo rijetko, bilo kirurški, za rezultat imaju posljedicu smanjenje mišićne mase jezika, njegovu smanjenu pokretljivost, gubitak zuba, gubitak/promjene anatomskih struktura usne šupljine (obraz, meko nepce, usnice), gubitak ili promjene u osjetu i posljedično poremećaje navedenih funkcija. Pri tome su poseban problem i izazov u rehabilitaciji bolesnici s rekonstrukcijom jezika nakon operacije mikrovaskularnim ili regionalnim peteljkastim režnjem. Svi navedeni funkcionalni poremećaji, uz često i estetski, ali i psihosocijalni poremećaj, u značajnoj mjeri narušavaju kvalitetu života i zahtijevaju multidisciplinarnu intervenciju. Iz svih navedenih razloga, neophodno je tijekom dijagnostike učiniti i logopedski status i započeti i ranu logopedsku terapiju. Nakon sprovedenoga liječenja neophodno je krenuti što ranije s logopedskom rehabilitacijom. Primarne logopedske rehabilitacijske tehnike su: posturalne tehnike, senzorne tehnike, motoričke vježbe, manevri gutanja (supraglotično gutanje, gutanje s naporom i Mendelsohnov manevar), modifikacije konzistencije prehrane. S ciljem jačanja orofaringealne muskulature rade se i vježbe jačanja pokreta jezika, jačanja mišića usnica, jačanja/razgibavanja orofacijalne muskulature, vježbe gutanja, neke od TalkTools metoda, te TheraBite uređaj. Rehabilitacija funkcionalnih poremećaja kod oralnog karcinoma je kompleksan, ali neophodan proces koji bi trebao proći svaki bolesnik s ciljem podizanja kvalitete života, osamostaljenja i vraćanja u svakodnevno životno funkcioniranje. U radu su prikazana iskustva našeg tima u rehabilitaciji navedenih funkcija kod bolesnika s karcinom jezika koji su kirurški liječeni, a nastali defekt rekonstruiran regionalnim i/ili mikrovaskularnim režnjem.

Ključne riječi: karcinom, jezik, govor, gutanje, rehabilitacija